

Reactie Sociaal Werk Nederland – Investeer nu in de sociale basisvoorzieningen in buurten

Dit Kabinet heeft opnieuw geen sterke, sociale visie. Er is sinds de crisis in 2008 alleen gerepareerd en niet geïnvesteerd in jeugd, lage inkomens, ouderen en sterke buurten. Het meest trieste is dat de koning in de Troonrede een 'winstwaarschuwing' geeft en stelt dat we op redelijk korte termijn rekening moeten houden met nieuwe economische tegenspoed. En dat terwijl de meest kwetsbare burgers nog steeds in problematische situaties verkeren.

Sterker: nieuwe bezuinigingen worden overal weer aangekondigd en zullen ten koste gaan van de nog nauwelijks opgetuigde ondersteuning van bewoners in de achterstandswijken, de ouderen, migranten, mensen met psychische problemen, eenoudergezinnen en andere bewoners van huurwoningen. Zo wordt dat sociaal domein nog verder uitgehold.

Het Kabinet heeft nog een kans om dat tij enigszins te keren: door toch enkele miljarden minder te gebruiken voor het aflossen van de staatsschuld, maar deze juist nu te investeren in de sociale basisvoorzieningen van die miljoenen kwetsbare burgers met schulden, flexbaantjes, toeslagen en andere problemen.

Maak het toch voor de mensen aan de arme kant van de sociale kloof ook enigszins voelbaar hoe goed het gaat in het Nederland van nu. Investeer in jeugd, (psychosociale) gezondheid en verminder armoede en isolement. Investeer in het maatschappelijk kapitaal van de toekomst.

De gemeenten krijgen geen extra geld boven op de reeds toegezegde 1 miljard voor jeugdhulp voor de komende drie jaren. Er komt wel extra geld voor woningbouw. De invoering van het abonnementstarief gaat ook gewoon door.

LONGREAD!

Traditiegetrouw heeft Sociaal Werk Nederland voor u relevante passages uit de miljoenennota verzameld. Hier vindt u de [Miljoenennota](#), [Belastingplan](#), [begrotingen en bijbehorende stukken](#) en hier [de Troonrede](#).

Gemeentefonds

Komend jaar gaat er (conform afspraak) meer geld voor ambulantisering GGZ. Het hoofdlijnenakkoord ggz beschrijft de ambities voor de ggz-sector voor de periode 2019-2022. Belangrijk onderdeel daarvan is het verder realiseren van de beweging 'juiste zorg op de juiste plek' en het verbeteren van de samenwerking over de grenzen van het zorgdomein en het sociaal domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord ggz. De reeks loopt op van € 50 miljoen in 2019 tot € 95 miljoen 2022 en wordt daarna structureel ingeboekt. Het kabinet erkent hiermee de noodzaak van een structurele financiële bijdrage aan de gemeenten om de ambulantiseringdoelstelling te behalen.

Actie Sociaal Werk Nederland: Sociaal Werk Nederland werkt samen met GGZ Nederland aan betere afstemming ondersteuning bewoners met psychische problematiek in buurten. Ondersteuning preventie en herstel door sociaal werk staat op deze werkagenda.

In 2020 wordt het zogeheten accres opwaarts bijgesteld. Voor 2021 en 2022 zullen de fondsen volgens de septembercirculaire weer meer groeien dan eerder werd verwacht. Volgend jaar zal het gemeentefonds met 1,2 miljard euro groeien. Dat is dan 409 miljoen euro hoger dan bij de meicirculaire nog werd verwacht. De groei bij het provinciefonds is volgend jaar 39 miljoen euro hoger dan verwacht. Het woningmarktpakket, waarmee circa 1 miljard euro is gemoeid, leidt met name tot die opwaartse bijstelling van het accres vanaf 2020.

Het gemeentefonds ontwikkelt zich evenredig met de accres-relevante uitgaven (ARU) van het Rijk. Nemen de ARU van jaar op jaar toe, dan neemt ook de algemene uitkering van het gemeentefonds toe. Bij een afname van de ARU geldt het omgekeerde. De groei of krimp van het gemeentefonds als gevolg van deze normeringssystematiek wordt accres genoemd.

Het accres van tranche 2019 bedraagt € 1.068 mln. positief. Dat is een negatieve bijstelling van € 218 mln. ten opzichte van de 1e suppletoire begroting 2019 van het gemeentefonds. Deze negatieve bijstelling is een gevolg van de besluitvorming van het Kabinet en wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven van het Rijk in 2019. Het accres van tranche 2020 bedraagt € 1.244 mln. Dit is € 409 mln. meer dan eerder geraamd bij Voorjaarsnota 2019.

De gemeenten ontvangen in 2020 uit het gemeentefonds € 31.825.144.000. Per inwoner komt de uitkering uit op een landelijk gemiddelde van € 1.836 per inwoner. Ten opzichte van 2019 betekent dit een mutatie van € 28 per inwoner.

Op het totaal van de vier clusters voor Maatschappelijke ondersteuning en Jeugd (clusters Samenkracht en Burgerparticipatie; Maatschappelijke ondersteuning, Volksgezondheid en Jeugd) verwachten gemeenten in 2019 juist minder uit te geven dan waar in het verdeelmodel van het gemeentefonds rekening wordt gehouden (algemene uitkering en de integratie-uitkeringen).

Wanneer ook het cluster Inkomen en Participatie in de vergelijking wordt betrokken, blijkt dat sociaal domein breed gemeenten meer verwachten uit te geven dan waar het verdeelmodel van het gemeentefonds rekening mee houdt. Een belangrijke kanttekening bij deze conclusie is dat het in deze clusters niet alleen gaat om taken die in 2015 zijn gedecentraliseerd maar ook om taken die al veel langer tot het gemeentelijk takenpakket behoren. Voor individuele gemeenten is overigens sprake van wisselende beelden in deze clusters.

Begroting Volksgezondheid, Welzijn & Sport (VWS)

Met het programma Zorg voor de Jeugd wordt de jeugdhulp in 2020 en volgende jaren merkbaar en meetbaar verbeterd voor kinderen en gezinnen (TK 34 880, nr. 3) zodat gezinnen en kinderen op tijd passende hulp ontvangen. Naar aanleiding van het verdiepend onderzoek jeugd is besloten gemeenten voor de periode 2019–2021 € 1.020 miljoen extra ter beschikking te stellen. In 2020 ontvangen gemeenten € 300 miljoen extra (TK 31 839, nr. 657). Gemeenten worden daarmee in staat gesteld de belangrijke en noodzakelijke veranderingen op gang te brengen en voldoende passende hulp te kunnen blijven bieden.

Tevens zal er een aanvullend onderzoek worden uitgevoerd naar de volumeontwikkeling en uitgavenontwikkeling dat in het najaar van 2020 gereed moet zijn. In 2020 zullen gemeenten ook invulling geven aan de in 2019 gemaakte aanvullende bestuurlijke afspraken over een *efficiëntere en effectievere uitvoering van de Jeugdwet waarbij wordt ingegaan op de inhoudelijke begrenzing van de jeugdhulp, het terugdringen van vermijdbare uitgaven en ordening van het jeugdhulplandschap.*

In navolging van de verlenging van de pleegzorg voor kinderen in gezinshuizen wordt het vanaf 2020 de norm *dat jeugdhulp beschikbaar blijft tot het 21e levensjaar*. Het kabinet stelt hiervoor structureel € 11,4 miljoen extra beschikbaar aan gemeenten (in 2020 € 6,1 miljoen extra).

Jeugdbeleid In de begroting 2019 waren kindermishandeling en zorg voor jeugd afzonderlijke posten in de begroting. Deze posten zijn nu samengevoegd tot de post jeugdbeleid.

In totaal is voor het gehele thema € 55,8 miljoen beschikbaar in 2020. Hiervan is € 48,1 miljoen gereserveerd voor subsidies en € 7,7 miljoen voor opdrachten.

Binnen dit thema wordt een aantal deelonderwerpen onderscheiden:

Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

De toegang tot jeugdhulp wordt verbeterd voor kinderen en gezinnen onder andere door de vergroting van de effectiviteit van lokale teams. Samen met de VNG, het jeugdveld en de kennisinstituten wordt in het najaar van 2019 tot een set van leidende principes/ basisfunctionaliteiten gekomen. Met gebruikmaking van deze «leidende principes» maken gemeenten samen met jeugdhulpaanbieders in elke regio helder wat van een lokaal team en het werken in de wijk mag worden verwacht. Middels subsidie aan het OZJ, de kennisinstituten en de associatie wijkteams wordt het collectief leren van lokale teams gefaciliteerd. In 2020 heeft elke regio een sociale kaart waarin het aanbod beter inzichtelijk wordt gemaakt.

Meer kinderen in een huiselijke omgeving laten opgroeien

In dit kader wordt subsidie verstrekt voor de uitvoering van het actieplan, de best passende zorg voor kwetsbare jongeren en het Koersdocument Sterke gezinshuizen. Het Rijk werkt samen met de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) aan het actieplan voor beter passende zorg. In 2020 is hiervoor € 1,5 miljoen beschikbaar voor Jeugdzorg Nederland.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

Door een betere verbinding van onderwijs en zorg op lokaal en regionaal niveau worden ontwikkelingskansen voor kinderen vergroot. Een programmateam gaat hiertoe kennis in de regio toevoegen door middel van experts, kennisuitwisseling en samenwerking en vernieuwing in onderwijs en zorg te stimuleren in de regio. Hiervoor is vanuit VWS circa € 0,6 miljoen beschikbaar. Er zitten helaas nog meer dan 4.000 kinderen langer dan 3 maanden thuis zonder een passend aanbod uit het onderwijs, de zorg of beiden. De doelstelling van het thuiszitterspact is dat geen enkel kind in 2020 langer dan 3 maanden thuis zit zonder passend aanbod. Voor de ondersteuning van ouders en kinderen door onderwijszorgconsulenten wordt in 2020 € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld. Op basis van onderzoek naar doorzettingsmacht is besloten dat er wetgeving nodig is (TK 26 695, nr. 123) Deze wetgeving wordt in 2019 opgesteld. Naar verwachting zal deze in 2021 in werking kunnen treden.

Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

In 2020 worden gemeenten en zorgaanbieders ondersteund bij het komen tot doorlopende en ontwikkelingsgerichte zorgarrangementen voor kwetsbare jongeren. Hiervoor heeft het kabinet structureel € 11,4 miljoen uitgetrokken die wordt toegevoegd aan het gemeentefonds. Het NJI ontvangt een subsidie om kennis te ontsluiten voor gemeenten en zorgorganisaties die relevant is voor een goede ondersteuning bij het begeleiden van jongeren naar volwassenheid. De VNG wordt gesubsidieerd om gemeenten te ondersteunen bij het ontwikkelen van een regionale agenda 16–27 jaar.

Investeren in vakmanschap van jeugdprofessionals

Vanuit de instellingssubsidie aan het Nederlands Jeugdinstituut worden de werkzaamheden voor het faciliteren en ondersteunen van een samenwerkingsplatform jeugdprofessionals gefinancierd. Het platform van en voor het jeugdveld is gericht op ontmoeting, kennisuitwisseling en dialoog. Het leren bij professionals moet vorm krijgen dicht op de uitvoeringspraktijk. Het gaat om een uitwisseling tussen lokale praktijken, tussen (jeugd)regio's, tussen wetenschap en praktijk. Ook afspraken en een open dialoog met werkgevers en gemeenten zijn hierbij van belang. *Op verzoek van het platform jeugdzorg wordt een arbeidsmarkttafel jeugdhulp vormgegeven. Overheid, gemeenten en sociale partners werken aan het oplossen van de knelpunten en het nemen van maatregelen. Sociaal Werk Nederland is hierbij betrokken.*

Nationaal Programma Preventie (€ 3 miljoen)

Het Nationaal Programma Preventie (NPP) wordt tot 2021 voortgezet (TK 32 793, nr. 245). Via het programmabureau «Alles is gezondheid» worden maatschappelijke initiatieven gestimuleerd die bijdragen aan een gezonder Nederland en aansluiten bij de gestelde doelen in het NPP. Maatschappelijke organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor het resultaat. Netwerkvorming en kennisdeling worden daarbij benut om het bereik en de impact van deze initiatieven te vergroten.

Sociaal Werk Nederland en leden zijn hierbij betrokken.

Preventiecoalities (€ 2 miljoen)

Dit betreft het faciliteren van samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars door middel van bijdragen in de kosten van de procescoördinatie. Hiermee ondersteunen we effectieve preventieactiviteiten voor risicogroepen met als doel de gezondheid van deze risicogroepen te verbeteren.

Kansrijke start (€ 4,4 miljoen)

Met het programma Kansrijke Start willen we ervoor zorgen dat kinderen die stevige basis tijdens die cruciale eerste 1.000 dagen van het leven geboden krijgen. Dat doen we door voorlichting te geven aan risicogroepen over zwangerschap en passende begeleiding tijdens de zwangerschap. Daarvoor moeten de professionals in de geboortezorg, de jeugdgezondheidszorg en de jeugdzorg goed met elkaar samenwerken (TK 32 279, nr. 124).

Voor de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag wordt een samenhangend pakket aan maatregelen genomen waarvoor in 2020 € 41 miljoen en vanaf 2021 jaarlijks ruim € 30 miljoen beschikbaar is. Van de € 41 miljoen voor 2020 staat € 4 miljoen op artikel 2; € 1,4 miljoen voor het Verbindend Landelijk Ondersteuningsteam (VLOT) en € 2,5 miljoen voor de opzet en exploitatie van een landelijk meldnummer (zie bij opdrachten).

Zie gemeentefonds

Programma Eén tegen eenzaamheid

De doelstelling van het programma «Eén tegen eenzaamheid» is het signaleren en bespreekbaar maken alsmede het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid teneinde de trend van eenzaamheid onder ouderen te doorbreken. Om het taboe op eenzaamheid te verminderen en het algemeen publiek bewust te maken wat zij kunnen doen om iemands eenzaamheid te doorbreken, wordt de publiekscampagne in 2020 voortgezet. In 2020 worden initiatieven, zoals het in contact brengen van jongeren met ouderen door het koppelen van een student aan een oudere, (financieel) gestimuleerd en kunnen zij ondersteuning krijgen om hun aanpak goed te beschrijven, te onderbouwen en te meten op effectiviteit. Zo wordt het leereffect versterkt. ZonMw is gevraagd een subsidieregeling in te richten. Geïnteresseerde kunnen een projectplan voor hun initiatieven indienen om in aanmerking voor een subsidie te komen.

Sociaal Werk Nederland constateert dat er ook grote eenzaamheid is onder jongeren. Wij brengen dit onder de aandacht. Sociaal Werk Nederland en leden zijn hierbij betrokken.

Programma Langer thuis

Het doel van het programma is dat mensen thuis kunnen blijven wonen met een goede kwaliteit van leven, zolang dat veilig en verantwoord kan. Het programma bestaat uit drie actielijnen: goede ondersteuning en zorg thuis, mantelzorg en vrijwilligers in zorg & welzijn en wonen. In 2020 wordt ingezet op het beter in beeld brengen van de effecten van de maatregelen uit het «Programma Langer Thuis». Het programma zet erop in dat er merkbaar verschil wordt gemaakt voor ouderen, mantelzorgers en professionals. Ervaring van ouderen en mantelzorgers staan centraal, ook in de effectmeting. Een voorbeeld van een indicator is het aandeel ouderen dat aangeeft geschikt te wonen. *Sociaal Werk Nederland en leden zijn hierbij betrokken.*

Eigen bijdragen Wmo 2015

Dit kabinet heeft een pakket aan maatregelen genomen om de stapeling van eigen betalingen voor zorg en ondersteuning te beperken. Eén van deze maatregelen betreft de invoering van het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen. Vanaf 2020 wordt de invoering hiervan via een wetswijziging volledig gerealiseerd. Het tarief gaat dan gelden voor zowel de maatwerkvoorzieningen als een belangrijk deel van de algemene voorzieningen (waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie). Dit leidt ertoe dat voorzieningen als begeleiding en huishoudelijke hulp onder het abonnementstarief komen te vallen, ongeacht of het algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen zijn.

Het abonnementstarief geldt ook voor algemene voorzieningen waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie met de client. Dit heeft dus daarmee ook betrekking op sociaal werk. Dit wordt komend jaar verder uitgewerkt. Sociaal Werk Nederland heeft hierover bezorgdheid uitgesproken.

Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (2019–2021)

Met het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (TK 29 325, nr. 97) wordt in de periode 2019–2021 extra ingezet op een forse vermindering van het huidige aantal dak- en thuisloze jongeren en op voorkoming van nieuwe instroom. Het uitgangspunt is dat elke dak- en thuisloze jongere er één te veel is. In dertien gemeenten lopen de komende 2,5 jaar pilots waarbij wordt gestreefd naar 100% terugdringing. Succesvolle acties worden gebundeld, zodat alle gemeenten in staat worden gesteld van de opgedane lessen te leren en zelf toe te passen. Daarnaast wordt maatwerk advisering geboden aan gemeenten ten aanzien van de terugdringing van dak- en thuisloosheid onder jongeren en worden verschillende type stakeholders gestimuleerd om bij te dragen aan het gezamenlijk werken aan betere ondersteuning van en hulp aan deze jongeren. *Sociaal Werk Nederland is via Federatie Opvang en leden betrokken.*

Voor het verstrekken van een gratis VOG..

..is in 2020 is voor subsidies € 1,5 miljoen beschikbaar. In het regeerakkoord is als ambitie opgenomen dat alle vrijwilligers, die werken met mensen in een afhankelijkheidssituatie, gratis een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen aanvragen. Vrijwilligers die werken met kwetsbare mensen kunnen in aanmerking komen voor een kosteloze VOG-aanvraag. De organisatie waar zij werkzaam zijn dient dan te beschikken over een actief en gedegen preventie- en integriteitsbeleid. Organisaties kunnen zich voor de regeling Gratis VOG voor vrijwilligers aanmelden via de website www.gratisvog.nl. Op deze website staat tevens een beschrijving van (andere) voorwaarden en toelatingscriteria.

*De koepelorganisaties NOV (vertegenwoordigt Sociaal Werk Nederland), NOC*NSF en*

CIO hebben een actieve rol bij de uitvoering van de regeling en bij het informeren en activeren van hun achterban.

Het programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein richt zich op de ambitie om de praktijk van de inkoop beter aan te laten sluiten bij de aard van het sociale domein en de praktijk van de jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Daartoe is met gemeenten en aanbieders een ondersteuningsprogramma van en voor gemeenten en aanbieders ingericht. Daarnaast wordt gezocht naar meer ruimte op Europees niveau. Over de aanpak is uw Kamer op 24 januari 2019 geïnformeerd (TK 34 477, nr. 54). Voor dit meerjarige programma (2019–2021) is in 2020 € 3,9 miljoen beschikbaar.

Kennis, informatie en innovatiebeleid

In deze post in de begroting 2020 zijn twee posten uit de begroting 2019 samengenomen namelijk: Movisie en sociale werkplaatsen. Het kennisinstituut Movisie ontvangt in 2020 € 7,6 miljoen subsidie voor het verzamelen, verrijken, valideren en verspreiden van kennis voor de ondersteuning van gemeenten en instellingen ten behoeve van een adequate uitvoering van de Wmo 2015 en aanpalende terreinen. In 2020 worden de Werkplaatsen Sociaal Domein voor € 2,6 miljoen gesubsidieerd. Dit zijn regionale samenwerkingsverbanden van gemeenten, instellingen, hogescholen en cliëntorganisaties, met als doel een goed functionerend en vraag gestuurd regionaal kennisnetwerk sociaal domein, waarin wordt gewerkt op basis van een door de betrokken partijen gedragen meerjarige kennisagenda.

Maatschappelijke diensttijd (MDT)

De maatschappelijke diensttijd (MDT) is de ontdekkingsreis voor jongeren naar de beste versie van henzelf. Een kans voor jongeren om hun talenten te ontdekken, van betekenis te zijn, nieuwe mensen te ontmoeten en keuzes te maken voor de toekomst. Hun persoonlijke ontwikkeling en vrijwillige inzet voor anderen maakt onze samenleving sterker. Voor de MDT-trajecten die in 2020 beginnen wordt € 100 miljoen ingezet. Dit budget is aanzienlijk hoger dan de budgetten voor de eerdere rondes proeftuinprojecten (€ 25 miljoen in 2018 en € 15 miljoen in 2019). Dit hangt samen met het beoogde aantal deelnemers. In 2020 vindt de overgang plaats van proeftuinen naar de officiële start. De inzet is om per 2020 MDT flink op te schalen, zodat overal in het land MDT-plekken worden aangeboden en er een goede balans is in de verscheidenheid van deelnemende jongeren en maatschappelijke organisaties. MDT schaal op door te versterken wat werkt en hetgeen dat werkt met elkaar te verbinden. Dit gebeurt d.m.v. een vierde subsidieoproep, die is uitgezet door ZonMw. In deze fase wordt ook het evaluatieprogramma uitgebreid, waardoor zoveel mogelijk inzicht ontstaat in de doelmatigheid en doelbereik van het instrument. Via onderzoek worden gegevens verzameld over onder andere het aantal deelnemende jongeren, de talentontwikkeling van jongeren, het ontmoeten van jongeren die elkaar dagelijks niet tegenkomen en de maatschappelijke betrokkenheid en bijdrage van jongeren aan de organisaties en de samenleving. Op dit moment wordt een verkenning gedaan naar een duurzame inrichting van MDT. Het gaat hierbij om het toekomstbestendig inrichten van de beheerorganisatie achter MDT – via een alliantie – en het toewerken naar een houdbare financiering. Cofinanciering wordt daarbij gezien als eerste stap, gevolgd door ondersteuning voor meer ondernemerschap en toewerken naar een minderheidsaandeel van het Rijk bij de financiering van MDT. Binnen de alliantie wordt ingezet op breed eigenaarschap die de perspectieven van alle betrokken partijen vertegenwoordigt.

Sociaal Werk Nederland bepleit sectorale, landelijke insteek.

Begroting Justitie en Veiligheid (JenV)

Stelsel voor gesubsidieerde rechtsbijstand

In 2020 gaan we verder met de gefaseerde aanpak voor de herziening van het stelsel

voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Met de praktijk werken we de contouren verder uit, zoals deze geschetst zijn in de Kamerbrief «contouren herziening stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand. We faciliteren dit door onder andere subsidieregelingen in te zetten waarmee partners uit het veld pilots kunnen opzetten en uitwerken. Daarnaast worden diverse onderzoeken gedaan en worden businesscases uitgewerkt waarmee er in totaal een lerende aanpak is gecreëerd waarbij stap voor stap en proefondervindelijk aan een nieuw stelsel wordt gebouwd. Zo werken we toe aan een ander en nieuw stelsel waarin de overheid alle Nederlanders die (juridische) vragen of problemen hebben een route biedt naar een passend aanbod. Ook als ze niet genoeg draagkracht hebben. Met meer oplossingen en minder procedures.

Sociaal Werk Nederland en LOSR zijn hier helemaal bij betrokken.

Terugdringen recidive

Het programma Koers en kansen voor de sanctie-uitvoering geeft invulling aan de doelstelling uit het Regeerakkoord door samen met de zorg, het lokale domein en de justitieketen te werken aan vernieuwing van de sanctie-uitvoering. Het programma bestaat uit bestuurlijke samenwerking en een Projectenlab. Het programma ontwikkelt en deelt van daaruit inzichten uit de praktijk die op grotere schaal toegepast kunnen worden. Ook maatregelen naar aanleiding van de uitkomsten naar het detentieverloop van Michael P. worden uit deze middelen gefinancierd (structureel € 5 mln.).

Sociaal Werk Nederland en leden zijn hierbij betrokken.

Voor contraterrorisme stelt het kabinet € 13 mln. extra per jaar beschikbaar.

Deze gelden worden gebruikt om naast de continuering van reeds bestaande maatregelen, op het gebied van preventie tot repressie de aanpak verder te versterken. Dit samenhangende pakket van aanvullende maatregelen, die hun basis vinden in de integrale aanpak terrorisme 2017–2021, stelt het kabinet in staat om wat terrorismebestrijding betreft ook in de komende periode op alle aspecten te schakelen; van preventie tot repressie, van lokaal tot internationaal. De volgende maatregelen worden uit deze additionele middelen bekostigd: Vroegtijdige onderkenning van dreiging door intensivering van (internationaal) inlichtingenonderzoek naar radicalisering en salafisme in het kader van contraterrorisme; Borging aanpak van financiering van extremisme en terrorisme; Versterking van digitale weerbaarheid en online aanpak van extremisme; Investeren in deradicalisering, re-integratie en strafrechtelijke aanpak; Versterking van internationale samenwerking.

Sociaal Werk Nederland is hierbij betrokken oa via JEP.

Begroting Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties

Via de [Quick Scan Lokale Democratie](#) die in het komend jaar verder ontwikkeld en uitgevoerd wordt, brengen gemeenten gezamenlijk met inwoners in kaart hoe zij de lokale democratie kunnen versterken. Met een wijziging van de Gemeentewet verstevigen we participatie van inwoners binnen de gemeente, zowel in de beleidsontwikkeling als tijdens de beleidsuitvoering.

We zetten in op een verdubbeling van het aantal gemeenten dat werkt met *Right to Challenge*. Bovendien willen we het Right to Challenge verankeren, maar wel de ruimte laten voor lokale invulling. Ook komend jaar ondersteunen we gemeenten actief bij het betrekken van hun inwoners bij besluitvorming, vooral op het terrein van de *energietransitie en de Omgevingswet*. Dat gaat zowel om betere mogelijkheden om als inwoners direct mee te doen, maar ook om versteviging van de positie van de volksvertegenwoordiging. We helpen met visies, gidsen, trainingen en handreikingen.

Goed, veilig en prettig wonen voor iedereen

Er moeten genoeg woningen zijn voor elke portemonnee en levensfase; woningen die

qua grootte, prijs, locatie en omgeving aansluiten op de woonwensen van mensen. Op dit moment is in met name stedelijke regio's een tekort aan betaalbare woningen. BZK ondersteunt en stimuleert provincies, gemeenten en ontwikkelaars om jaarlijks 75.000 nieuwe woningen te bouwen en om huurwoningen in de vrije sector betaalbaar te houden. In 2020 voert BZK de afspraken uit de Nationale Woonagenda en de Woondeals uit.

Op basis van het in het voorjaar 2019 gepubliceerde Klimaatakkoord werken we in 2020 voor de gebouwde omgeving een breed pakket aan maatregelen uit om woningeigenaren, huurders en verhuurders te ondersteunen. Ook is het cruciaal om bewoners en eigenaren van woningen en gebouwen *goed te betrekken* bij dergelijke ingrijpende maatregelen die achter de voordeur voelbaar zijn. In 2020 selecteren we, mede op basis van een evaluatie van de eerste tranche proeftuinen, een aantal nieuwe proeftuinen. Het Rijksvastgoedbedrijf ontwikkelt in het kader van de energietransitie routekaarten voor zijn verschillende gebouwenportefeuilles. De routekaart voor de kantorenportefeuille is al gereed en in 2020 in uitvoering. De routekaarten voor de overige portefeuilles zijn in ontwikkeling.

Sociaal Werk Nederland raadt leden aan om hier lokaal bij aan te haken.

Begroting Ministerie Sociale Zaken & Werkgelegenheid (SZW)

Armoede en schulden

Het kabinet heeft ambitie dat elk kind in 2020 uit gezin met laag inkomen mee moet kunnen doen. Nadruk ligt op werkende armen met kinderen, jaarlijks 100 miljoen, en voor 2020 nogmaals 80 miljoen extra. Het Kabinet wil nader inzicht hebben in armoede in gezinnen met kinderen en wat effecten zijn.

Toeslagenproblematiek

Het kabinet zet interdepartementaal onderzoek verder voort naar de toeslagenproblematiek. Kabinet stelt dat burgers met problemen hier hulp voor moeten zoeken bij familie, vrienden, de gemeente of sociaal werk.

Sociaal Werk Nederland vindt hier verder onderzoek noodzakelijk. Met name rond toeslagen en terugvordering gaat nog steeds veel mis. De LOSR constateert op dit moment dat de complexiteit van terugvorderingsproblematiek alleen maar toeneemt en dat is niet zo op te lossen door familie of maatschappelijk/sociaal werk.

Sociaal Werk Nederland bepleit dat de gespecialiseerde kennis van het sociaalraadslidenwerk noodzakelijk is en meer ingezet moeten worden door gemeenten.

Kennisdelen Schouders eronder

Het project 'Schouders eronder', waar Sociaal Werk Nederland partner in is, wordt verlengd. Dat is een goede zaak.

Beslagvrije voet

Het Kabinet gaat verder met implementatie *wet Vereenvoudiging beslagvrije voet*. Sociaal Werk Nederland en de LOSR willen daar meer vaart achter; het duurt veel te lang en nog steeds zijn teveel mensen hier dagelijks slachtoffer van., Vooral omdat overheden zelf de regels overtreden.

Samenleving en integratie

Het Kabinet stelt 20 miljoen extra beschikbaar voor gemeenten en ondersteuning inburgeraars; zelfde bedrag als in 2019.

Peuteropvang

Het Kabinet is bezig met verbetervoorstellen rond de toepassing Kinderopvangtoeslag. *Sociaal Werk Nederland is hierbij betrokken en vindt verbeteren van kinderopvangtoeslag*

voor ouders een goede zaak. Maar mag niet leiden tot zwaardere administratieve lasten voor de houders van peuteropvang.

WLZ en toeslag

Het kabinet stelt kinderopvangtoeslag nu ook open voor ouders waarvan één ouder werkt, en de andere ouder in WLZ zit.

Sociaal Werk Nederland vindt dit op zich goede zaak, maar het maakt de regeling wel weer complexer met nog meer uitzonderingen en regels.

Sociaal Werk Nederland is en blijft voorstander van basisvoorziening voor alle kinderen, met één regeling voor gebruik van kinderopvang voor alle ouders en kinderen ongeacht de achtergrond. Stop de lappendeken aan regelingen en bureaucratie!

Extra middelen rond kinderopvang

Het kabinet stelt 2,5 miljoen beschikbaar voor verbetering toezicht en handhaving; bevorderen van kwaliteit; versterken informatie positie ouders; stimuleren en verspreiden van good practises.

Sociaal Werk Nederland zal daarnaast blijven pleiten voor extra aandacht voor de meest kwetsbare ouder in de KO: ouders die vanuit een situatie met armoede en schulden, maar wel in de re-integratie zitten, amper gebruik kunnen maken van ko, of niet weten hoe zij gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag. Zorg voor maatwerk bij hen.

Begroting ministerie Onderwijs, Cultuur & Wetenschap

Vergroten kansengelijkheid (VVE)

Het kabinet neemt maatregelen om de kansengelijkheid te vergroten, zoals de verhoging van het aantal uren voorschoolse educatie dat kinderen met een risico op een onderwijsachterstand met ingang van 2020 aangeboden krijgen (zie de eerste indicator in de tabel boven). In die tabel staat dat het percentage van de gemeenten die goab-middelen ontvangen, dat 960 uur voorschoolse educatie aanbiedt aan doelgroeppeuters tussen de 2,5 en 4 jaar in 2021 100 % moet zijn. En er staat dat het percentage kindercentra met een aanbod van voorschoolse educatie, dat per doelgroeppeuters 10 uur pedagogisch beleidsmedewerker per jaar inzet, 100 % moet zijn in 2022 (streefwaarden).

Sociaal Werk Nederland is het eens met de toekenning van 16 uur; grote gemeenten met veel achterstandskinderen zijn echter gekort op hun OAW-middelen. Voor deze gemeenten pakt dat dus zeer nadelig uit. Voor deze gemeenten zou deze korting teruggedraaid moeten worden wat ons betreft.

Regionaal investeringsfonds MBO (RIF)

Voor het eerst kreeg vorig jaar een ROC (Mondriaan) een bijdrage uit regionaal investeringsfonds voor het MBO (RIF) voor versterking van samenwerking onderwijs en werkveld in het sociaal werk (zie artikel [op onze website](#)). Er komen nu weer twee toekenningsrondes voor het regionaal investeringsfonds voor het mbo.

Wat is een RIF?

Met het Regionaal investeringsfonds mbo worden sinds 2014 middelen beschikbaar gesteld voor duurzame publiek-private samenwerking (pps) in het beroepsonderwijs. Mbo-instellingen, bedrijfsleven en bijvoorbeeld regionale overheden kunnen samen een aanvraag indienen. Die aanvraag moet bijdragen aan een betere aansluiting van beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt. Bovendien moeten bedrijfsleven en regionale overheden in de desbetreffende regio de subsidie aanvullen met een financiële bijdrage. Voor de periode 2019–2022 wordt het fonds voortgezet zodat aangesloten wordt bij de actuele uitdagingen van het mbo. Voor de nieuwe regeling Regionaal investeringsfonds

mbo 2019–2022 wordt in totaal € 100 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan € 25 miljoen in 2020.

Actieprogramma leven lang leren

Door een verschuiving van 2021 naar 2020 is er € 11,75 miljoen beschikbaar voor het actieprogramma leven lang ontwikkelen. Hieronder valt een verkenning van een digitaal overzicht van scholingsmogelijkheden voor volwassenen en een programma flexibilisering in het mbo. Om meer maatwerk voor volwassenen te creëren zal de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) met de mbo-instellingen verder werken aan het ontwikkelen van certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties.

Subsidieregeling praktijkleren

De subsidieregeling praktijkleren is bedoeld om werkgevers te stimuleren praktijk- en werkleerplaatsen aan te bieden. Dankzij de regeling kunnen leerlingen, studenten of werknemers die een (beroeps)opleiding volgen, zich beter voorbereiden op de arbeidsmarkt en kunnen werkgevers beschikken over beter opgeleid personeel. De subsidie is een tegemoetkoming in de kosten die een werkgever maakt voor begeleiding. De subsidieregeling praktijkleren is in 2019 tot 2023 verlengd.

Pilots praktijkleren

De minister van OC&W start samen met de Minister van SZW pilots praktijkleren. En laaggeletterde volwassenen (taal, rekenen en digitaal) worden ondersteund vanuit het programma Tel mee met taal; het kabinet heeft extra geld beschikbaar gesteld voor de vervolgaanpak vanaf 2020 om het bereik en de effectiviteit verder te vergroten. *Leden van Sociaal Werk Nederland zijn hierbij in diverse gemeenten betrokken.*

Schuldenaanpak studenten

In Nederland heeft één op de tien huishoudens te maken met problematische schulden en voor één op de vijf huishoudens bestaat het risico om met problematische schulden te maken te krijgen. In het Regeerakkoord is de afspraak dat er meer moet worden ingezet op direct contact met schuldenaren, om escalatie van schulden te voorkomen. Naast een maatschappelijk belang heeft de overheid ook een financieel belang bij het meer persoonsgericht innen van schulden. Een deel van de schulden staat bij DUO uit als studielening, en meer dan 15% van de schuldenaren van DUO heeft momenteel een betalingsachterstand. Daarom gaat DUO op een meer persoonsgerichte manier schulden innen, door zelf proactief contact te zoeken met studenten en oud-studenten die een aanzienlijke betalingsachterstand hebben of dreigen te krijgen. Medewerkers van DUO zoeken samen met de (oud-)student naar een oplossing en kunnen een betalingsregeling op maat voorstellen. DUO heeft in 2018 succesvol geëxperimenteerd met deze aanpak.